

1987-09-15

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I NORRBOTTENS LÄN
BD 37 JUPUKKA - TERVAJOKI - AHVENVUOMAOMRÅDET, PAJALA KOMMUN
(3 DELOMRÅDEN)

Karta: 28M NV

Läge:

Area: 12 000 ha
varav ha land
och ha vatten

Naturgeografisk region: 32d Norra Norrlands barrskogar och bergkullslätter.

Landskapsformer: Bergkullslätt.

Terrängformer:

Vegetationstyper: Barrskog, blandskog, kärr, blandmyrar, sjöar och vattendrag.

Intresseaspekter (ej rangordnade): Primära: E O B G
Sekundära: Z H F

Urvalskriterier (förutsättningar för områdets naturvärde):

A Variationsrikt och mångformigt skogs-myrs komplex.

B Delar av området är opåverkat.

C Hotade och sällsynta naturtyper och arter förekommer.

D Rik flora och fauna.

Förutsättningar för att områdets naturvärde skall bibehållas: Områdets hydrologi bevaras intakt och skogsbruksåtgärder görs med stor naturvårdshänsyn.

Planering och säkerställande: Berget Jupukka och myren Poronmaanjätkkä är naturreservat sedan 1977.

Områdets huvuddrag:

Området ligger NV Pajala i anslutning till Torneälven. Området kännetecknas av flack moränterräng med stor andel myrmark. Trots den höga våtmarksandelen har området en mycket variationsrik natur. Stora delar av området har kalkberggrund. Detta medför att vegetationen sträcker sig längs hela trofiskalan från fattig till rik. Jupukkaberget är ett unikt inslag i landskapsbilden med dess parkliknande kalott som under lång tid betats av tamboskap. Vid bergets fot i söder och norr om berget breder växtekologiskt värdefulla rikkärr ut sig. Inom vissa partier finns tilltalande och lättillgängliga björkkärr med utomordentligt variationsrik vegetation.

1987-09-15

BD 37

Urskogar finns representerade i områdets västra del, Tervajoki. Denna sumpurskog är upp till 300 år gammal. Områdets norra del är mycket rikt på gölar. Detta vattensystem har ett mycket rikt fågelliv med stora häckningslokaler för sångsvan och sädgås. Berget Jupukka och myren Poronmaan-jänkkä är avsatt som naturreservat. Jupukka är ett mycket populärt utflyktsmål.

Jupukkaområdet: Se BD 37.1.

Tervajoki: Se BD 37.2.

Ahvenvuoma: Se BD 37.3.

Värdeomdöme:

Jupukka-Tervajoki-Ahvenvuomaområdet visar upp ett mycket brett register när det gäller naturkvalitéer. Denna variationsrika natur har höga vetenskapliga värden. Områdets kalkberggrund har gett ett stort inslag av kalkkrävande flora i myrkomplexet. Hela området är ornitologiskt värdefullt. Framför allt som mycket betydelsefull reproduktionsplats för sångsvan och sädgås. Sumpurskogen vid Tervajoki har skogstyper och brandsuccession som är mycket ovanliga bland urskogsobjekten. Berget Jupukkas originella parkliknande kalott är ett mycket omtyckt utflyktsmål.

Anmärkningar:

Underlagsmaterialet för Tervajoki- och Ahvenvuomaområdet är bristfälligt.

Referenser:

Elveland, J, 1979: Naturreservatet Jupukka. Länsstyrelsen i Norrbottens län.

Löfgren, R, 1986: Urskogar. Inventering av urskogsartade områden i Sverige. Del 4.

1987-09-15

DELOMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I NORRBOTTENS LÄN
BD 37.1 JUPUKKA, PAJALA KOMMUN

<u>Karta:</u> 28M NV	<u>Läge:</u>	<u>Area:</u>	ha
		varav	ha land
		och	ha vatten

Naturgeografisk region: 32d N Norrlands barrskogar och bergkullslätter.

Landskapsformer: Bergkullslätt.

Terrängformer:

Vegetationstyper: Barrskog, blandskog, kärr, blandmyr.

Intresseaspekter (ej rangordnade): Se BD 37.

Urvalskriterier (förutsättningar för områdets naturvärde): Se BD 37.

Förutsättningar för att områdets naturvärde skall bibehållas: Se BD 37.

Planering och säkerställande: Berget Jupukka och myren Poronmaanjäykkä är naturreservat sedan 1977.

Områdets huvuddrag:

Området ligger ca en mil NV Pajala. Det består av berget Jupukka och myrarna Poronmaanjäykkä och Jupukkavuoma. Jupukka reser sig som en nuntak ur ett stort myrkomplex. Berget ligger ovan högsta kustlinjen medan omgivande myrmark ligger nedanför. Berget har en parkliknande karaktär med gräsbevuxen topp. Toppområdet karaktäriseras även av de skredbenägna vitt-ringsjordarna. Berggrunden består delvis av kalkhaltiga bergarter. Detta har gett att det finns ett stort antal mossor som är utmärkande för rikkärr. Här växer även kärrbräken, vilken här troligen har sin nordligaste växtplats i Skandinavien. På Poronmaanjäykkä finns en tilltalande och parkliknande björkkärnsvegetation som är örtrik. På Jupukkavuoma förekommer flera olika typer av björkkärr. Dessa har stort vetenskapligt värde eftersom kunskapen om de eutrofa björkkärrens utveckling och variation är obetydlig. Berget Jupukka är ett klassiskt utflyktsmål i Pajalabygden. Jupukkas kalott har under lång tid påverkats av bete av tamboskap.

Värdeomdöme:

Berget Jupukka har en unik träd- och buskfri kalott med gräsvegetation. Rikkärrområden runt berget är från växtekologisk synpunkt mycket värdefulla, framför allt genom de lättillgängliga eutrofa björkkärren. Spännvidden över en stor del av trofiskalan och den stora variationen längs gradienterna blöt - torr, trädbevuxen myr - öppen myr samt förekomsten av ovanliga växtarter innebär att myrarna hör till Norrbottens mest värdefulla våtmarker.

1987-09-15

BD 37.1

Referenser:

Elveland, J, 1979: Naturresevatet Jupukka. Länsstyrelsen i Norrbottens län.

1987-09-15

BD 37.2

Anmärkningar:

Referenser:

Löfgren, R, (red) 1986: Urskogar. Inventering av urskogsartade områden i Sverige. Del 4.

1987-09-15

DELOMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I NORRBOTTENS LÄN
BD 37.3 AHVENVUOMA, PAJALA KOMMUN

Karta: 28M NV

Läge:

Area:
varav
och

ha
ha land
ha vatten

Natürgeografisk region: 32d N Norrlands barrskogar och bergkullslätter.

Landskapsformer: Bergkullslätt.

Terrängformer:

Vegetationstyper:

Intresseaspekter (ej rangordnade): O E B

Urvalskriterier (förutsättningar för områdets naturvärde): Se BD 37.

Förutsättningar för att områdets naturvärde skall bibehållas: Se BD 37.

Planering och säkerställande: Se BD 37.

Områdets huvuddrag:

Ahvenvuoma-Salmivuoma med flera myrar inom området utgör huvuddelen av riksobjekt. Myrområdet har ett rikt system av gölar och myrholmar som ger utomordentligt goda förutsättningar för ett rikt fågelliv. Särskilt Ahvenvuoma är en mycket populär häckningslokal för sångsvan och sädgås. Ett flertal olika myrtyper finns representerade inom området.

Värdeomdöme:

Områdets mosaik av öppet vatten, öppna myrmarker och skogsholmar ger en synnerligen omväxlande flora och fauna. Otillgängligheten är av stort värde för fågellivet. Ahvenvuoma är en av de betydelsefullaste häckningslokalerna för sångsvan och sädgås.

Anmärkningar:

Publicerat faktaunderlag för området saknas.